

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK HİZMETLERİ BÖLÜMÜ

PSİKOLOJİK DANIŞMANLAR İÇİN EL KİTABI 1. SAYI

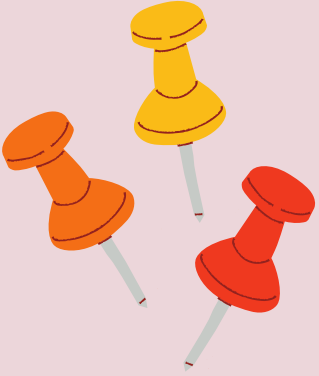
CİNSEL SAĞLIK EĞİTİMİ

İnsanlar doğdukları andan itibaren, başta aileleri olmak üzere yakın çevrelerinden cinsellikle ilgili çeşitli mesajlar almaya başlarlar. Ancak, ne yazık ki cinsellikle ilgili konular genelde üstü kapalı geçirilir, bazen görmezden gelinir, bazen de kızgınlıkla, hatta ayıplamayla karşılanır. Oysa bilgisizlik, beraberinde pek çok sorunu getirir ve bu sorunlar, çoğu zaman yaşam boyu kişiyle beraber yaşar.

Yaşamı merak eden çocuk, yanlış bilgi edinebilir, ilerideki yaşantısı ve sağlığı olumsuz olarak etkilenebilir. Bu nedenle, cinselliği yok sayarak çocuk ve gençleri ondan uzak tutmak mümkün değildir.

Doğumla başlayan ve tüm yaşam boyu devam eden bir süreç olan **cinsel eğitim**; bireyin fiziksel, duygusal ve cinsel gelişimini anlaması, olumlu bir kişilik kavramı, değer yargıları ve olumlu davranış biçimi geliştirmesi, insan cinselliğine, başkalarının haklarına, görüş ve davranışlarına saygılı bir bakış açısı edinmesi eğitimidir.

Kadın ya da erkek olma, cinsiyete ilişkin algılar ve roller, kendi ve karşı cinsin özellikleri hakkında bilgi sahibi olma, cinsiyetler arası ilişkiler, cinsiyetler arası eşitlik, cinsel sağlık, cinsel davranışlarda sorumluluk bilinci gibi konuların doğru aktarılmasına yönelik cinsel eğitim, bireyleri olası risklerden korumak açısından önemlidir.

Cinsel Eğitim Neden Bu Kadar Önemli?

Zamanında ve doğru olarak verilmeyen cinsel eğitim, cinsel yaşamın başlangıcı ve sonrasında sorunların ortaya çıkmasına neden olabilir. 0-6 yaş dönemindeki ilk izlenimler bütün yaşam boyunca çocuğu izler. Yani ebeveynler çocuklarının cinsellikle ilgili konularda ilk eğiticileridir. Bu yaş döneminde eğitim bir bütündür, cinsel eğitim de bu bütünün bir parçasıdır ve bu süreç, sağlıksız olduğu takdirde tüm yaşamı olumsuz etkileyip sağlıksız, başarısız ve mutsuz bir hayatın temellerinin atılmasına yol açabilir. Anne ve babaların temel amacı çocuklarının çevresiyle barışık, başarılı ve mutlu yaşamasını sağlamak olduğuına göre, gelişimin bir parçası olan cinsel eğitimi de çocuğun yaşına uygun bir şekilde, uygun zamanda verebilmeleri gerekmektedir.

- Yaşına uygun ve doğru cinsel eğitim almış çocuklar hem kendi hem de başkalarının bedenine saygı duymayı öğrenir.
- Kendi cinsine ve karşı cinse ait özellikleri bilmek özgüvenini arttırır.
- Cinsellikle ilgili doğru bilgilere ulaşır. Yaşından önce hazır olmadığı bilgilere ulaşabileceği pek çok platformdan korunmuş olur. Riskli cinsel davranışlar sergilemek konusunda daha bilinçli olur.
- Yetişkinlik döneminde daha sağlıklı, düzeyli, dengeli ve sorumluluk sahibi ilişkiler kurması kolaylaşır.

Çocuklara cinsel eğitim ne zaman verilmelidir?

Cinsel eğitime başlamak için herhangi bir yaş sınırı yoktur. Çocuklara cinsel eğitim ne çok geç ne de çok erken verilmelidir. **Doğru zaman, çocuğun bu konuda sorular sormaya başladığı zamandır.** Çocuklar zaten okul öncesi dönemdeyken (3-4 yaş dolaylarında) cinsellik hakkında ilk sorularını ebeveynlerine yöneltir. Ebeveyn gereken açıklamaları sade ve uygun bir şekilde aktarmalıdır.

Çocuklar 4-5 yaşına kadar gelip hala hiçbir cinsel içerikli soru sormadıysa, çocuğunuzun kafasında muhtemel sorular olabileceğini tahmin ederek cinsellik hakkında kısa ve öz bir bilgi verebilirsiniz. Bu bilginin ardından yine çocuğun sorduğu kadar cevaplamaya devam etmek en doğrusudur.

FREUD'UN PSİKOSEKSÜEL GELİŞİM KURAMINA GÖRE CİNSEL SAĞLIK

- Freud'a göre kişiliğin temelleri ilk yıllarında atılır ve bunların değiştirilmesi oldukça güçtür. Bu nedenle her aşamanın gelişim görevini çocuğun başarıyla atlatabilmesi için anne ve babanın davranışlarını buna göre şekillendirmeleri gerekir.
- Freud'a göre psikoseksüel gelişim 5 aşamada gerçekleşmektedir. Bunlar;
 - Oral Dönem (0-1,5 yaş)
 - Anal Dönem (1,5-3 yaş)
 - Fallik Dönem (3-6 yaş)
 - Gizil (Latent) Dönem (6-12 yaş)
 - Genital Dönem (12-18 yaş) olarak sıralanmaktadır.

1. Oral Dönem (0-1,5 yaş)

Bu dönem çocuk gelişimi açısından son derece etkilidir ve bireyin yaşamını devam ettirecek en temel alışkanlıklar bu dönemde şekillenir. Çocuk dış dünya ile bağlantısını ağız yoluyla gerçekleştirir. Ağız uyarılmanın odak noktasıdır. Bu aşamada ebeveyne güven dolu bağlılığın kurulması, oral isteklerin çatışma olmadan doyumunun sağlanması önemlidir. Bebeğin ilk cinsel uyarıları, yıkanma ve altının değiştirilmesi sırasında ortaya çıkar. Tesadüfen cinsel organına dokunabilir ve haz verici duygunun tekrar yaşanması için bebek yeniden cinsel organına dokunmaya çalışabilir.

Bazı anne ve babalar, bu cinsel ilgiden rahatsız olur ve bunun anormal olduğundan endişelenirler.

Oysa bebeklerin bu davranışı tümüyle doğal ve normaldir. Bebek, oral dönemi başarı ile atlattırsa anal döneme geçiş yapar.

Bu dönemde dikkat edilmesi gerekenler:

- Bu dönemde çocukların cinsel organları ile ilgili farklı sözcükler kullanılmamalıdır. Aynı zamanda bedenleriyle ilgili farkındalık kazanmaları için; onları giydirirken altını değiştirirken şöyle diyebilirsiniz: şimdi popona krem süreceğim gibi.
- Erkek bebeklerin cinsel organını sevmeye, öpmeye, aşırı uyarıma sebep olabilecek tarzda davranışlardan kesinlikle kaçınılması gerekir.
- Bebeği sakinleştirmek için cinsel organları kullanılmamalıdır. Yani ağlama krizini geçirmek için masaj yapmanız sakinleşme sağlasa bile tercih edilmemesi gereken bir yoldur; bu farklı uyarımlara sebep olur.

2. Anal Dönem (1,5-3 yaş)

Bu dönemde anüs uyarılmanın odak noktasıdır. Tuvalet eğitimi bu dönemin temel adımını oluşturur. Kaslardaki olgunlaşma çocuğun dışkısını tutma ya da tutmama yönündeki tercihiyle kendisini gösterir. Burada çocuk için en keyifli olan şey dışkılama eylemini yapıp yapmamakta belirleyici olmaktadır. Çocuğun dışkısını tutabilmesi ve annesinin istediği yer ve zamanda yapması çevreden büyük ilgi görür ve ödül alır. Böylelikle çocuk artık toplumun iyi, kötü, doğru, yanlış ve ayıp gibi yargıları ile karşılaşmaya başlar.

Freud, tuvalet eğitiminde annenin baskıcı ve katı tutumunun, çocuğun dışkısını tutmasına ve ileriki yaşlarda; çok düzenli olma, kendini küçük görme hissi, inatçılık, cimrilik şeklinde kendini gösterebileceğini iddia eder.

Bu dönemde çocuklara bağırarak, kızdırmak, ellerine vurmak onlarda suçluluk duygusu yaratır. Bu durum sonraki yaşlarında cinsellikten utanmalarına neden olur ve aileleri ile sağlıklı iletişim kurmalarını engeller.

3. Fallik Dönem (3-6 yaş)

Çocuklar 3 yaşından itibaren iki farklı cinsiyet olduğunu kavramaya başlar ve 'Bu neden kız, bu neden erkek?' gibi sorular sorar. Çocuklar hem kendi bedenlerini inceler hem de karşı cinsin nasıl farklı olduğunu anlamaya çalışırlar; bu merakı gidermek için doktorculuk, evcilik gibi oyunlar oynamayı tercih ederler. Bu dönemde haz bölgesi cinsel organlar ve etrafıdır. Cinselliğe karşı aşırı ilgi duyarlar.

Freud, kuramını bu dönemde yaşandığını düşündüğü Oedipus ve Elektra Kompleksleri üzerine kurmuştur. **Oedipus Kompleksi**, erkek çocuğun annesine karşı (cinsel) bir istek duyması ve babasını rakip olarak algılaması demektir. Bu dönemde cinsiyet kavramını keşfeden çocuk, bir yandan babasına hayranlık duyar, öte yandan annesine karşı hissettiği duyguları anlayabileceği endişesiyle babasından korkar. **Elektra Kompleksi** ise kız çocukların babalarına karşı ilgi duyması ve annelerini rakip olarak görmeleri durumudur. Freud'a göre çocuklar, artık kendileri için rakip olan anne ve baba modelleriyle kurdukları özdeşimle onlar gibi olmayı deneyerek bu çatışmayı çözümlemeye çalışırlar. Kız çocuk annesine benzeyerek babasının beğenisini kazanmaya, erkek çocuk da babasına benzeyerek annesinin beğenisini kazanmaya çalışır. Aslında böylece çocukların kendi cinsel kimliklerini oluşturmaya dair ilk adımlar atılmış olur.

Sorgulamaya başlayan çocuk, hem kendi cinsel kimliğine hem de karşı cinse yönelik sorular sormaya başlar. “Ben neden erkekler gibi tuvaletimi yapamıyorum?”, “Erkeklerin neden pipisi var?”, “Senin neden memen var?” vb.

Bu dönemde anne-baba giyinirken onu seyretmek, okulda arkadaşı ile aynı tuvalete girmek, birbirlerine bedenlerini göstermek, “pipi”, “popo” gibi kelimeleri sıkça kullanmak çocukların cinsel gelişimleri ile ilgili sergileyebileceği diğer davranışlar arasındadır. Tüm bunlar, çocuğun yaş dönemi gereği doğaldır. Bu dönemde çocuğunuzun sorduğu sorulara net ve anlaşılır yanıtlar vermek, yargılamamak, kızmamak önemlidir.

Bu dönemde erkek çocukların sık sık cinsel organlarına ellemeleri, onu kontrol etmelerinden kaynaklanır. Her dönemde çocukların sorularına yaşına uygun yanıt vermek, onların gelişimlerine uygun davranmak ilerisi için cinsel kimliği doğru oturmuş, yeterli bir nesil yetiştirmek demektir.

4. Gizil (Latent) Dönem (6-12 yaş)

Cinsel dürtünün etkin olmadığı veya sessiz olduğu ancak kaybolmadığı bir dönemdir. Çocuk cinselliğini bilinçsizce bastırmakta ve enerjisini cinsel olmayan amaçlarda kullanılmak üzere başka yönle itmektedir. Bu aşamada cinsel kimlik rolleri pekiştirilir.

Kız ve erkek çocukların oyunlarında farklılıklar görülür. Kendi cinsinden olan arkadaşları ile oynamak önem kazanır. Sosyalleşme kendini gösterir ve toplumsal kurallar benimsenir. Çocuklar insanlarla ilişki kurmayı önemser, merak ve öğrenme baskındır.

Haz, cinsel objeden ziyade farklı objelere yönelmiştir.

Bu dönemde onlara saygı göstermek ve ihtiyaçlarını anlamaya çalışmak önemlidir.

5. Genital Dönem (12-18 yaş)

Bu dönemdeki hızlı değişme ve gelişme bir önceki dönemde gizli kalmış dürtüleri tekrar ortaya çıkarır. Cinsel organlar yine uyarılmanın odak noktasıdır. Cinsel kimlik arayışı dönemi şekillendirir. Ergenlikte önceki dönemlerin başarılı olması, kişiliğin tam olarak olgunlaşmasını ve doyumlu cinsel yaklaşım duygusunu sağlar. Eğer gelişimin bu döneminde başarılı olunmazsa erişkin kişiliğinde cinsel kimlik, sosyal etkinlik, bağlanma alanlarında sorunlar ortaya çıkar.

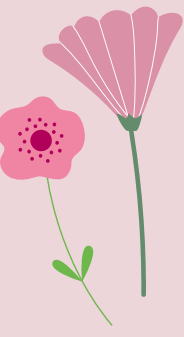

• Aileler çocuklarına cinsel eğitim verirken nelere dikkat etmelidir?

- Çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi dikkate alınmalıdır. Çocuğun ihtiyaçları iyi gözlenmelidir
- Çocuğa cinselliği anlatırken ebeveynin rahat, doğal olması çok önemlidir. Cinselliğin utanılacak, tehlikeli ya da yasak olmasına yönelik vurgulardan özenle kaçınılmalıdır.
- Çocuklara cinsellikle ilgili negatif mesajlar vermemek çok önemlidir. Yetişkinler kendi olumsuz duygu ve düşüncelerini yansıtmaktan dikkatle kaçınılmalıdır. Korkutulmamalıdır.

- Çocuklara verilecek cinsel eğitim bir seferlik verilecek ve bitecek bir konu değildir. 2-3 yaşından itibaren çocuklar ebeveynlerine cinsellikle ilgili sorular sormaya başlamaktadır. Her yaş grubuna göre verilmesi gereken yanıtlar farklılaşmaktadır. Ebeveyn çocuğun sorularını ciddiye alıp, bilme ihtiyacını karşıladıkça sağlıklı cinsel kimliğin oluşmasını da desteklemiş olacaktır.
- Aileler cinselliği çocuğa anlatırken, kullandıkları kelimelere dikkat etmelidir. Argo kelimelerden kesinlikle uzak durulmalıdır. Sözcükler basit, yalın olmalı, kafa karıştırıcı olmamalıdır.
- Çocuklara cinsellik eğitimi verilirken, toplumsal cinsiyet rolleri devreye girmektedir. Çocuklara her iki cinsiyetin eşit değerliliği, eşit önemliliği mutlaka vurgulanmalıdır.

-
-
- Kız çocuğa annenin, erkek çocuğa babanın cinsel eğitim vermesi konusu çelişkilidir. Genel olarak, her çocuğun kendi cinsiyetinden olan ebeveynine yonelmesi ve görüş alması doğru gibi görülebilir. **Ancak cinsel eğitimin, mutlaka aynı cinsiyetten bir ebeveyn tarafından verilmesi gerektiği görüşü yanlıştır.** Gerek anne, gerekse baba tarafından verilecek cinsel eğitim, çocuğun başka kaynaklara yonelmesini engelleyecektir.
 - Çocuklara cinsellikle ilgili bilgi verirken sabırlı olmak çok önemlidir. En çok merak ettikleri konu ile ilgili çok sorularının olması olağandır. Bazen de tekrar tekrar aynı şeyleri sorabilirler.
 - Cinsel eğitimin ailede verilebilmesi, konuşulabilir olması, ocuk ve ergenlerin cinsel taciz ve istismar davranışlarına karşı kendilerini korumalarında önemli araçlardır
-
-
-

CİNSEL EĞİTİMDE ANNE BABANIN ROLÜ

1

Çocuğunuzun seviyesine uygun olan şeyleri açıklayın

Her şeyi çocuğunuzun anlayabileceği düzeyde açıklayın. Örneğin, altı yaşındaki çocuklar, kadınların doğum yaptığını bilirler ancak detaylı bilgiye ihtiyaç duymazlar. Mümkünse açıklamanızı kısa, gerçeklere dayalı ve olumlu tutmak en iyisidir.

4-6 yaş aralığındaki çocuklar dünyaya nasıl geldiklerini sorabilirler. Şöyle bir açıklama yapılabilir. 'Anne baba birbirini sever ve sonra çocukları olsun ister. Bebekler için annelerin karınlarında özel bir yer vardır, her bebek bu özel yerde bir süre durur ve annenin yediği şeylerle beslenerek büyür, dünyaya gelmek için hazırlanır'

2

Vücut bölümleri için doğru adlar kullanın.

Çocuğunuz ile vücudun bölümleri hakkında konuşurken, onun yaşına ve gelişim düzeyine uygun olacak şekilde kelimeleri tercih edebilirsiniz (pipi, popo vs.) Vücut bölümlerinin anatomik isimlerini yaşı biraz daha büyüdüğünde aktarmak daha sağlıklı olacaktır.

Erkek ve kızların bedenlerindeki benzerlik ve farklılıkları basit bir dille, doğru isimleri kullanarak anlatıp, vücudun her bölgesinin farklı bir görevi olduğunu anlatmak uygundur. Özel bölgelerin neresi olduğunu ve neden özel olduklarını da anlatabilirsiniz.

3

Konuşmayı her iki ebeveyn birlikte yapın.

- Her iki ebeveynin cinsellikle ilgili tartışmalara dahil olması iyidir. Konuşmaya tüm ebeveynler dahil olduğunda, çocuklar cinsellik hakkında konuşmanın normal bir şey olduğunu öğrenirler. Bu, çocukların bedenleri hakkında konuşurken daha rahat hissetmelerine ve cinsel duygularının sorumluluğunu almalarına yardımcı olabilir.

4

Bir konuşma başlatın.

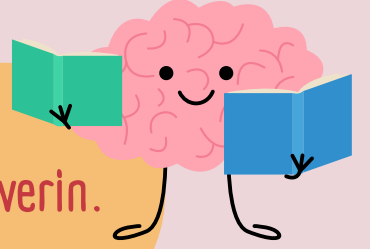
- Bazı çocuklar çok fazla soru sormak istemezler. Bu nedenle, sizin bir konuşma başlatmanız gerekebilir. Örneğin, biri televizyonda hamilelik hakkında konuşuyorsa, 'Daha önce televizyonda hamilelik hakkında konuşuyorlardı. Bunun ne olduğunu bilip bilmediğini merak ettim.' diyerek bir konuşma başlatabilirsiniz. Bazı çocuklar, cinsellikle ilgili konuşurken göz teması kurmadan konuşmayı daha kolay bulur. Bu nedenle, arabada seyahat ederken dahi cinsellik konusunu konuşmayı planlayabilirsiniz.

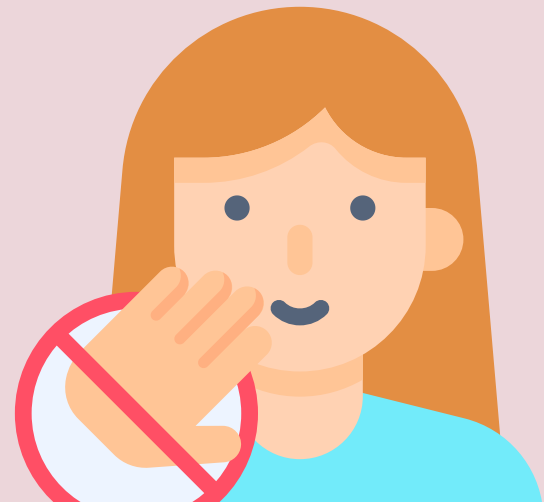

5

Çocuğunuza mutlaka mahremiyet eğitimi verin.

- İlk olarak evde kapalı olan bir kapının tıklatılmadan açılmaması gerektiği öğretilmelidir. Elbette bunu öğretmenin en iyi yolu, çocuğun kapısını çalmadan içeriye girmemekte yatar. Çocuktan izin alındıktan sonra odaya girilmelidir.
- Anne ve baba, çocuğa dokunmak istediğinde çocuktan izin almalıdır. Bu davranış, çocukta beden imgesinin oluşmasını sağlar ve onu kötü niyetli insanlardan da korur.
- Çocuğun ebeveynleri veya akrabaları, çocukların yanında mahrem bölgeler ile ilgili şaka yapmamalıdır. Özellikle özel bölgeler hakkında dikkatli olunmalıdır.
- Vücudunun özel olan bölgeleri, 2 yaşından büyük her çocuğa öğretilmeli ve başkalarının bu bölgelere dokunamayacağı öğretilmelidir. Bu bölgeler; dudak, göğüsler, popo ve bacak arası olarak söylenmelidir.

Çocukların cinsellik ile ilgili sorduğu sorular

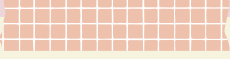
• Neden kızların penisi yoktur?

Kız ve erkeklerin vücutları farklıdır. Erkeklerde penis, kızlarda vajina vardır. Erkeklerin üreme organları dışarıda, kızların içindedir. Bu yüzden erkeklerin üreme organları görülebilir, kızların görülemez.

• Bebekler nereden gelir?

“Onlar annenin karnında yaşar ve büyürler. Orada sıcak ve güvenli bir bebek yuvası vardır. Kızlar yeterince büyüdüğünde anne olabilirler. Bebek dünyaya gelebilecek kadar büyüdüğünde annenin karnından dışarı çıkar.

• Babamın neden göğüsleri yok?

Anne bir kadın, baba bir erkektir. Yalnız annelerin göğüsleri olur. Çünkü annenin memesinde bebek doğduktan sonra yeni doğan bebeği beslemeye yarayan süt olur.

• Bebek annesinin içine nasıl girer?

Bütün kızların ve annelerin içinde küçük yumurtalar vardır. Ama bu yumurta yediğimiz yumurta gibi değildir. Bir kadın anne olmak istediği zaman baba, anneye bir tohum verir ve o yumurta babanın verdiği tohumla birleşince rahim denen özel bir yerde bebeğe dönüşmeye başlar. Bebek burada özel bir şekilde beslenir. Yeterince büyüdüğünde dünyaya gelir.

SIKÇA SORULAN SORULAR

- **Çocuğa cinsellikle ilgili bilgi vermekle onun merakını erkenden uyandırmış olur muyuz?**

Hayır. Açık, kısa, doğru ve doğal bir biçimde verilen bilgiler çocuğun anne babasına olan güvenini pekiştirir ve tatmin edicidir. Başkalarına soru sormak durumunda kalmaz.

- **Cinsel organını gösterip “Bu ne?” diye soruyor. Çocuğuma ne demeliyim?**

2-3 yaş civarında tuvalet eğitimiyle birlikte cinsiyet farkındalığı ve algısı oluşur. Çocuklar cinsel organlarını merak ettiklerinde, yaşlarına ve gelişim düzeylerine uygun olacak şekilde açıklama yapmak doğru olacaktır. İlerleyen süreçte cinsel organının anatomik olarak doğru adını söylemekte bir sakınca yoktur.

- **Cinsellikle ilgili bilgi vermek yerine odasına kitap bıraksak olmaz mı?**

Kesinlikle hayır. Kitabı çocuğunuzla birlikte okuyabilirsiniz ama kitabı ona vererek bu sorumluluğu yerine getirmiş olmazsınız.

- **Çocuğuma iyi ve kötü dokunuşu nasıl öğretebilirim?**

Çocuğunuza sarılmanın iyi dokunuş olduğunu söyleyebilirsiniz. Anne baba kontrolünde bir doktor muayenesi dışında çocuklarınıza onların cinsel bölgelerine kimsenin dokunmasına izin vermemesi gerektiğini söyleyin. Eğer bedenine dokunulduğunda rahatsızlık hissettiği bir an olursa, karşısındakine “dur” demesi gerektiğini, çevresindekilerden yardım isteyebileceğini öğretin. Böyle bir durum yaşarsa size gelip rahatça anlatabileceğini ona hatırlatın. Yetişkin olarak bizlerin de artık onların bedenlerine saygı duymamız, onların bedensel sınırlarını keşfetmelerine yardımcı olacaktır. Bu sayede iyi-kötü dokunuşu ayırt etmeye başlayacaklardır.

- **Sorularına hazırlıksız yakalandığında ne yapılmalıdır?**

Beklenmedik bir anda soruyla karşılaşan anne ve baba ne yapacağını bilmemenin verdiği telaşla “Ayıptır, daha sen çok küçüksün” gibi kaçamak cevaplar vererek çocuğu başından savmak veya soruyu duymazlıktan gelerek cevapsız bırakmayı tercih eder. Bu tutum çocuğun merakını daha da artırır. Bunun yerine “Bu iyi bir soru” türünde yanıt vererek zaman kazanmaya çalışabilirsiniz. Bu, size düşünmek için fırsat yaratır. Konu ile ilgili aklınıza gelen ilk yanıtı verip ilk fırsatta sorusunu daha açıklayıcı şekilde yanıtlayabilirsiniz.

• Kardeşler aynı odada yatabilir mi?”

5 yaşına kadar farklı cinsten kardeşler aynı odada yatabilirler. Bu yaştan sonra odaları ayırmak kişisel gizliliğin sağlanması açısından daha uygundur.

• Çocukların anne- babaları ile aynı odada yatmaları uygun mudur?

Yatak odası anne babaya aittir. Çocuğun kendine olan güven duygusunun gelişebilmesi için erken yaşlarda kendi odasında tek başına yatabilmeyi başarması gerekir.

• Çocukların büyükleri çıplak görmesi doğru mudur?

3 yaşından itibaren karşı cins çocukların yanında soyunmamaya özen göstermek, çocuğun bu konudaki toplum kurallarını öğrenmesi ve uygulaması için faydalı olur.

- **3-4 yaşlarındaki oğlan/kız çocuğu cinsel organı ile oynuyorsa bu durumda nasıl bir davranış sergilenmelidir?**

Cinsel organlarda daha çok duyu sinirleri bulunur. Küçük çocuklar cinsel organlarını bir yere sürttüğünde, örneğin ayağını sürtmekten daha çok zevk aldıklarını fark edince bu hareketi daha çok yapmaya başlarlar. Çocukların cinsel bölgeleriyle oynaması herhangi bir amaca yönelik olmayıp, hoş duygular yaşadıkları içindir. Çocuğa bu hareketleri yapmamasını söylemek yerine nerede ve ne zaman yapılmaması gerektiğini anlatın. Bunu öğrenmesi zaman alabilir, kızmayın bir süre sonra öğrenirler.

- **Okul öncesi dönemde farklı cinsiyetten kardeşler birlikte yıkanabilirler mi?**

2 yaşına kadar çocukların ebeveynlerini ya da kardeşlerini çıplak görmeleri sorun yaratmaz. Ancak daha büyük yaştaki çocukların ayrı yıkanmaları gerekir. Kız çocukların anne, erkek çocukların baba ile yıkanmaları farklılıkları konuşmak için fırsat olabilir. Anne babaların 2 yaşından büyük çocuklarını yıkarken giyinik olmaları gerekir.

• Çocuğumun hangi davranışları bir uzmana başvurmamı gerektirir?”

- Banyo yapanları uyarılmasına rağmen ısrarla izlemeyi sürdürmek.
- - Anne-baba “hayır” dedikten ve sürekli uyardıktan sonra, ısrarla ve sürekli olarak “kötü söz” söylemeye devam etmek.
- - Sürekli ve ısrarlı olarak, kendinden daha küçük çocukları cinsiyet ve cinsellikle ilgili oyunlar oynamaya zorlamak.
- - Arkadaşlarını “doktorculuk” oynamaya ve üzerindeki giysileri çıkarmaya zorlamak.
- - Yabancı ya da yakın yetişkinler tarafından sarılıp, öpülmekten, dokunulmasından, iletişime geçmekten korkmak.
- - Oyunlarda kadın ya da erkek rollerini üzgün, kızgın ya da saldırgan bir tarzda oynamak, kendi cinsinden ya da karşı cinsten nefret etmek.
- - Sürekli ve ısrarlı olarak kendi cinsinden olanlardan hoşlanmak.
- - Mastürbasyon yapma sıklığının artması.

Bu ve buna benzer durumlarla karşılaşıldığında bir uzmana başvurmak faydalı olacaktır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Küçük Ağaç Psikolojik Danışma Merkezi/Çocuk ve Ergenlerde Cinsel Gelişim ve Eğitiminin Önemi. 2017
- Psikoterapi Atölyesi/Çocukta Cinsel Gelişim. 2020
- https://afyonram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/03/01/213620/dosyalar/2021_10/12101935_COCUKLARDA-CINSEL-EGITIM-OKUL-ONCESI-VELI-SUNUMU.pdf
- Uzman Dr.Bilge Merve KALAYCI-Çocuk ve Ergen Psikiyatristi &Psikoterapisti / Çocuklarda Cinsel Eğitim. No: 30/17 Çankaya Ankara
- Oggusto/Çocuklarda Yaş Gruplarına Göre Cinsel Gelişim.2024
- Süreyya Güneş Anaokulu Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi / Okul Öncesi Dönemde Cinsellik ve Cinsel Eğitim Veli Bülteni .2021
- Bahar ÇAKIR/Soru ve Cevaplarla Cinsel Eğitim.2020